

כי מצוות התורה מביאות לחיים נצחיים ולידי טובות עולם הזה' (מתוך 'חוט המשולש' (תשב"ץ ח"ד) טור א סי' מ).
 — נראה מזה שהיה אז מאמר המוני שהחליצה תביא לידי מיתה, רחמנא ליצלן. ולא נודע מאין בא השיבוש הזה. (גליוני הש"ס לר"י ענגיל)

דף קב

'אם יבא אליהו ויאמר חולצין במנעל — שומעין לו, בסנדל — אין שומעין לו, שכבר נהגו העם בסנדל' —

'ירצו לומר, שאין להוסיף ולא לגרוע במצוה על דרך נבואה בשום פנים. וכן אם יעיד הנביא שהקב"ה אמר אליו שהדין במצוה פלונית כך וכי סברת פלוני אמת — יהרג הנביא ההוא, שהוא נביא שקר, כמו שיסדנו, שאין תורה נתונה אחרי הנביא הראשון ואין להוסיף ואין לגרוע, כמו שנאמר לא בשמים היא. ולא הרשנו הקב"ה ללמוד מן הנביאים אלא מן החכמים אנשי הסברות והדעות. לא אמר ובאת אל הנביא אשר יהיה בימים ההם רק ובאת אל הכהנים הלויים ואל השפט אשר יהיה בימים ההם. וכבר הפליגו החכמים לדבר בענין זה מאד והוא האמת. (מתוך הקדמת הרמב"ם לפרוש המשנה. ע"ע במובא בזבחים סב ובחולין קכד).

'ועצמתין יחליץ' — אמר רבי אלעזר: זו מעולה שבברכות. ואמר רבא — זרוזי גרמי'.
 — 'פירוש, שכאשר האדם חזק וזריז, דבר זה הוא היסוד ועיקר לכל הברכות. כי כאשר חזק וזריז בעצמו, הוא בריה שלימה, ואז הוא מוכן לקבל הכל... ולפיכך דבר זה מעולה שבברכות, והוא יסוד הכל. והבן זה מאוד מאוד'. (הידושי אגדות — מהר"ל מפראג)

— 'ועונותיו של האדם הם על עצמותיו, כמו שכתוב (יחזקאל לב): ותהי עונותם על עצמותם. וכל עבירה יש לה צרוף אותיות, וכשעבר איזה עבירה, אזי נחקק צרוף רע על עצמותיו... ונחקק הצרוף הזה על עצמותיו ונוקם בו (=העוון עצמו), כמו שכתוב: עונותיכם הטו אלה, וכתוב תמותת רשע רעה. ועל ידי וידוי דברים יוצא מעצמותיו האותיות החקוקים עליהם, ונעשה מהם הדיבור של הוידוי, כי הדיבור יוצא מעצמותיו, כמו שכתוב (שם לה) כל עצמותי תאמרנה'. (ליקוטי מוהר"ן ח"א ד, ה)

— 'וכשאדם עובר עבירה חס ושלום, אז העבירה והעוון נחקק על עצמותיו, כמו שכתוב ותהי עונותם על עצמותם. ואי אפשר לו לצאת מזה כי אם על ידי התורה... כי צריך האדם להתיגע בתורה ולהמית עצמו עליה'... (שם קא)

(ויש להמליץ לשון 'ועצמתין יחליץ' — לחולצן מן העונות, דמשמע הכי ומשמע הכי, כדברי הגמרא. וענין 'מעולה שבברכות' י"ל עפ"י הכתוב אין שלום בעצמי מפני חטאתי, וע"י הסרת החטא בא השלום בעצמי — שלום פנימי בגוף ובנפש — שהוא, השלום, הכלי שמחזיק ברכה (סוף עוקצין), וכל הברכות כולן כלולות בו — ויק"ר ט, ט).